

Stanovisko Výboru regionů k tématu Stockholmský program: výzvy a příležitosti pro nový víceletý program prostoru svobody, bezpečnosti a práva v EU

(2010/C 79/08)

VÝBOR REGIONŮ

- souhlasí s politickými prioritami nového programu a připomíná, že pro budování „Evropy občanů“ má zásadní význam účast místní a regionální samosprávy, která procesu poskytne větší demokratickou legitimitu;
- bylo by vhodné, aby byly politiky v oblasti práva a vnitřních záležitostí koordinovány a integrovány s ostatními politikami Unie; klade důraz na potřebu lepší koordinace oblastí práva, bezpečnosti a vnitřních věcí s hospodářskou, sociální a vnější politikou Evropské unie za účelem posílení její efektivity a koherence;
- zdůrazňuje nutnost dosáhnout vyváženého přiblížení v otázkách bezpečnosti a ochrany základních práv a svobod tím, že budou rozvíjeny soudržné nástroje v prostoru svobody, bezpečnosti a práva;
- upozorňuje, že Listina základních práv Evropské Unie uznává práva, která se vztahují na všechny osoby nezávisle na jejich státní příslušnosti či správním statusu týkajícím se pobytu v Evropské unii, a na to, že zásada bydliště má velký význam pro místní a regionální orgány, pokud jde o zajišťování soudržnosti a sociálního smíru;
- má za to, že pro potírání trestných činů, které ohrožují bezpečnost občanů, jako jsou terorismus, organizovaný zločin, zejména obchod s lidmi, obchod s drogami a sexuální vykořisťování nezletilých, má prevence stejný význam jako stíhání, a připomíná Komisi, že místní a regionální subjekty hrají v rozvoji strategií pro prevenci trestných činů zásadní roli;
- domnívá se, že by se Výbor regionů měl podílet na prostoru svobody, bezpečnosti a práva a v tomto směru by měl být přímo zapojen do provádění a rozvoje Stockholmského programu a příslušného akčního plánu a rovněž do přípravy a zavádění mechanismů a nástrojů pro hodnocení v něm uvedených, v rozsahu jeho kompetencí.

Zpravodajka: paní Anna Terrón i Cusí (ES/SES), tajemnice regionální vlády Katalánska (Generalitat de Catalunya) pro Evropskou unii

Odkaz

sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě – Prostor svobody, bezpečnosti a práva ve službách občanům

KOM(2009) 262

sdělení Komise Radě, Evropskému parlamentu, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Spravedlnost, svoboda a bezpečnost v Evropě od roku 2005: hodnocení Haagského programu a akčního plánu

KOM(2009) 263

I. POLITICKÁ DOPORUČENÍ

VÝBOR REGIONŮ,

Všeobecná doporučení

1. je potěšen tím, že se Komise rozhodla pokračovat ve vytváření skutečného prostoru svobody, bezpečnosti a práva pro občany, a souhlasí s tím, že je třeba zdůraznit, jak je tento prostor důležitý v dnešním světě rostoucí mobility;

2. s uspokojením nahlíží na skutečnost, že se Komise rozhodla poskytnout Unii víceletý program, kterým se stanoví priority pro příštích pět let v oblastech souvisejících s prostorem svobody, bezpečnosti a práva, konstatuje však, že Komise ve sdělení nijak nepoukazuje na změny, které by v této věci přinesla Lisabonská smlouva;

3. má za to, že nový program musí být natolik ambiciózní, aby v tomto směru zaručil významné pokroky, ale musí také věnovat více pozornosti hodnocení iniciativ, které byly navrženy v předchozích deseti letech, a to za účelem zlepšení jejich efektivity a dosažení vytyčených cílů;

4. opakuje své znepokojení nad tím, že Komise opět věnuje nedostatečnou pozornost úloze místních a regionálních orgánů v otázkách svobody, bezpečnosti a práva;

5. připomíná, že místní a regionální samospráva má na oblastech, jimiž se sdělení zabývá, mimořádný zájem, jelikož mají přímý dopad na každodenní život občanů pobývajících v Evropské unii a na funkci místních a regionálních samospráv samu;

6. opakuje, že jakožto politické shromáždění zastupující místní a regionální orgány je Výbor regionů jedním z vhodných míst pro sledování zájmů občanů a zajištění plnění práv a povinností evropských občanů;

7. domnívá se, že by se Výbor regionů měl podílet na prostoru svobody, bezpečnosti a práva a v tomto směru by měl být přímo zapojen do provádění a rozvoje Stockholmského programu a příslušného akčního plánu a rovněž do přípravy a zavádění mechanismů a nástrojů pro hodnocení v něm uvedených, v rozsahu jeho kompetencí;

8. potvrzuje svůj závazek podpory mnohoúrovňového systému ochrany základních práv a vítá skutečnost, že díky pokroku v zavádění prostoru svobody, bezpečnosti a práva se občané stávají ústředním tématem tohoto projektu;

9. zdůrazňuje nutnost dosáhnout vyváženého přiblížení v otázkách bezpečnosti a ochrany základních práv a svobod tím, že budou rozvíjeny soudržné nástroje v prostoru svobody, bezpečnosti a práva;

10. lituje, že nebylo dosaženo očekávaných pokroků, a připomíná členským státům, že zpomalování vytváření prostoru svobody, bezpečnosti a práva může ohrozit práva a svobody evropských občanů;

11. souhlasí s Komisí, že pro rozvoj prostoru svobody, bezpečnosti a práva má klíčový význam účinné používání právních předpisů, v tomto směru sdílí obavy z odlišného provádění směrnice a vyzývá Komisi, aby navrhla nová a aktualizovaná opatření s cílem zajistit, aby byly do vnitrostátních právních řádů převáděny duch a forma norem a politik přijatých na evropské úrovni;

12. má za to, že volný pohyb je stěžejním základem evropského občanství, a žádá Komisi, aby zavedla opatření k řádné realizaci souvisejících právních předpisů;

13. připomíná, že jakožto orgány s přímou vazbou na občany mohou hrát místní a regionální orgány významnou roli v souvislosti s nástroji a mechanismy hodnocení, a proto žádá, aby ve shodě s doporučením skupiny na vysoké úrovni pro budoucnost politiky evropské spravedlnosti byl přizván k vypracování těchto opatření, a bylo tak možné lépe využít praktické zkušenosti územních orgánů;

14. navrhuje proto, aby vnější rozměr evropské vnitřní politiky byl v rámci akčního plánu Stockholmského programu předmětem soudržného rozvoje, který by mohl pojednávat zejména o společných zájmech v oblasti přistěhovalectví, azylu, o spolupráci v záležitostech ochrany hranic a o boji proti terorismu a trestné činnosti, o geografických prioritách v rámci jednotlivých témat, rámcových podmínkách pro výměnu informací, zárukách dodržování základních a lidských práv, transparentnosti a volném přístupu k informacím, ochraně dat a s ní souvisejících zárukách právní ochrany pro občany Unie a státní příslušníky třetích zemí;

15. bylo by vhodné, aby byly politiky v oblasti práva a vnitřních záležitostí koordinovány a integrovány s ostatními politikami Unie; klade důraz na potřebu lepší koordinace oblastí práva, bezpečnosti a vnitřních věcí s hospodářskou, sociální a vnější politikou Evropské unie za účelem posílení jejich efektivity a koherence;

16. souhlasí s politickými prioritami nového programu a připomíná, že pro budování „Evropy občanů“ má zásadní význam účast místních a regionálních orgánů, která procesu poskytne větší demokratickou legitimitu;

17. shodně se domnívá, že pro politické priority je třeba zajistit finanční prostředky, a upozorňuje, že je nutné zaručit účast místních a regionálních orgánů na přípravě rozpočtových nástrojů určených pro oblasti, které spadají do jejich kompetence;

18. konstatuje, že dodržování zásad subsidiarity a proporcionality bude možné prověřit až po předložení podrobných návrhů, a vyzývá k tomu, aby bylo akčním plánem, který má být přijat v prosinci 2009, zaručeno přísné respektování uvedených zásad;

19. žádá, aby bylo věnováno zvláštní úsilí dodržování zásady subsidiarity, jelikož členské státy ji mohou využívat ke znovunabýání kompetencí ve vnitrostátním kontextu;

O Evropě práv

20. vítá vůli Unie přistoupit k Evropské úmluvě o lidských právech a připomíná, že ochrana základních práv musí být základním předpokladem veškeré činnosti Unie a jejích členských států;

21. upozorňuje, že Listina základních práv Evropské Unie uznává práva, která se vztahují na všechny osoby nezávisle na jejich státní příslušnosti či správním statusu týkajícím se pobytu v Evropské unii, a na to, že zásada bydliště má velký význam pro místní a regionální orgány, pokud jde o zajišťování soudržnosti a sociálního smíru;

22. opakuje, že používání směrnice o volném pohybu osob má klíčový význam pro zajištění práva evropských občanů a jejich rodin volně se pohybovat a pobývat v členských státech, a připomíná, že tuto směrnici plně neprovedl žádný stát ⁽¹⁾;

23. se znepokojením bere na vědomí, že rodinní příslušníci občanů EU, kteří disponují povolením k dlouhodobému pobytu a jsou státními příslušníky třetích zemí, jsou při vstupu a při pobytu vystavováni diskriminačním omezením na základě etnického původu či státní příslušnosti, a žádá dohled zaměřený zejména na to, aby nedocházelo k této diskriminaci;

24. podporuje veškeré iniciativy zaměřené proti diskriminaci, rasismu, antisemitismu, xenofobii a homofobii, vyzývá k rychlému přijetí návrhu směrnice o provádění zásady rovného zacházení s osobami bez ohledu na náboženské vyznání nebo víru, zdravotní postižení, věk nebo sexuální orientaci (KOM(2008) 426) a připomíná, že místní a regionální orgány mohou hrát větší úlohu při prevenci a odhalování xenofobního a rasistického jednání, a upozorňuje na roli, kterou vykonávají ve vzdělávání k demokratickým zásadám, dále soudí, že Evropský rok boje proti chudobě a sociálnímu vyloučení 2010 je příležitostí k novému úsilí při tvorbě a provádění politik proti diskriminaci zranitelných společenských skupin;

25. souhlasí s tím, že je potřeba zavést kompletní režim ochrany dat, který by vycházel ze základního práva na soukromí a ochranu osobních dat a zahrnoval nástroje odpovídající cílům a zaručující vysokou úroveň ochrany;

⁽¹⁾ Viz sdělení o pokynech pro lepší provádění a uplatňování směrnice 2004/38/ES o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, KOM(2009) 313 v konečném znění.

26. vyjadřuje své znepokojení nad exponenciálním nárůstem digitálních údajů o občanech, který má původ v rozvoji informačních a komunikačních technologií, připomíná, že evropští občané považují ochranu dat a soukromí⁽²⁾ za velmi důležitou, a domnívá se, že by se ve Stockholmském programu a následném akčním programu Komise mělo věnovat více pozornosti rozvoji strategického přístupu založeného na technologiích „privacy by design“ a „privacy by default“⁽³⁾;

27. je znepokojen nízkou účastí občanů Unie v evropských volbách, připouští, že jako instituce EU se sám v této věci dostatečně neangažoval a lituje, že Komise nepřichází s myšlenkami, které by byly skutečně inovační a zvýšily účast na demokratickém životě v Unii⁽⁴⁾;

28. vyzývá Komisi, aby hledala nové způsoby, jak propagovat nové formy účasti založené na nových technologiích a zdůraznit význam elektronické správy a iniciativ jako účast přes internet, a to s cílem podpořit zapojení občanů na občansko-politické úrovni⁽⁵⁾;

29. má za to, že je třeba podpořit informační postupy, které by evropským občanům umožnily lépe znát svá práva, zejména v oblasti diplomatické a konzulární ochrany ve třetích zemích, v nichž jejich země nemá zastoupení;

30. konstatuje, že je nezbytné zlepšit systém společné odborné přípravy v oblasti civilní ochrany, a souhlasí s návrhem na podporu vytváření sítí za účelem přístupu k odborné přípravě a společného vymezení standardů v této oblasti uvedeným v závěrečné zprávě Future Group⁽⁶⁾;

(2) *Data Protection in the European Union. Citizens' perceptions. Analytical Report* (Ochrana údajů v Evropské unii – průzkum názorů občanů – analytická zpráva), Eurobarometr, únor 2008.

(3) Stanovisko evropského inspektora ochrany údajů ke sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě – Prostor svobody, bezpečnosti a práva ve službách občanům http://www.edps.europa.eu/EDPSWEB/webdav/site/mySite/shared/Documents/Consultation/Opinions/2009/09-07-10_Stockholm_programme_EN.pdf.

(4) V tomto smyslu vyzýváme Komisi, aby konzultovala studii „Participation in the European Project: how to mobilize citizens at local, regional, national, and European levels“, kterou připravuje Institute for European Studies-VUB a Danish Technological Institute na objednávku Výboru regionů a která bude představena v Gödöllő 16. října 2009.

(5) Znamenitým příkladem je internetová diskuse k tématu zdraví a bezpečnosti spotřebitelů, kterou 14. září 2009 zahájilo GR pro zdraví.

(6) *Freedom, Security, Privacy – European Home Affairs in an open world. Report of the Informal High Level Advisory Group on the Future of European Home Affairs Policy (The Future Group)* (Svoboda, bezpečnost, soukromí – evropské vnitřní věci v otevřeném světě. Zpráva neformální poradní skupiny na vysoké úrovni o budoucnosti evropské politiky vnitřních věcí), červen 2008.
<http://www.statewatch.org/news/2008/jul/eu-futures-jha-report.pdf>.

31. lituje, že pokud jde o mechanismy na podporu civilní ochrany, neklade se větší důraz na úlohu místních a regionálních orgánů, jelikož ty mají klíčovou roli při prevenci a při mobilizaci lidí a prostředků v případech potřeby;

O Evropě jako prostoru práva a spravedlnosti

32. potvrzuje důležitost evropského soudního prostoru a nezbytnost odstranění zbývajících překážek s cílem zaručit evropským občanům neomezený výkon jejich práv a účinnost nástrojů vnitřního trhu;

33. uznává, že je složité pracovat s 27 rozdílnými soudními systémy, ale vyzývá ke konzistentní a efektivní přeshraniční soudní spolupráci na základě vzájemného uznání, důvěry a respektování zásady subsidiarity, zdůrazňuje, že tato spolupráce by měla být prováděna minimální harmonizací procesního trestního práva, resp. zavedením minimálních standardů pro občanskoprávní řízení;

34. je toho názoru, že přístup ke spravedlnosti má zásadní význam, pokud má být zaručena Evropa jako prostor práva, a vítá obecné návrhy Komise, zejména co se týče elektronického soudnictví, jež by měly být provedeny se zárukou ochrany dat;

35. domnívá se, že je třeba maximálně prozkoumat potenciál využití nových technologií v oblasti soudní spolupráce;

36. má za to, že by měly být posíleny mechanismy používání nástrojů soudní spolupráce v oblasti rodinného práva, především ty, které se týkají práv nezletilých;

37. požaduje větší úsilí o zajištění správného provedení evropských právních předpisů v oblasti spravedlnosti, aby se tak předešlo snížení efektivity právních nástrojů;

38. souhlasí s tím, že je nezbytné zavést vzájemné uznávání rozhodnutí o pozbytí práva, zejména u zákazů, které se vztahují na povolání, kde dochází ke kontaktu s nezletilými, avšak žádá Komisi, aby dohlédla na to, že bude zaručena ochrana údajů při výměně informací a nebude docházet k jejich zneužívání;

39. sdílí názor, že odborná příprava a znalosti jsou zásadními prvky budování Evropy jako prostoru práva, která by respektovala rozmanitost a podporovala spolupráci, a vyzývá Komisi, aby připravila výměnné programy pro odborníky z různých zemí;

40. podporuje názor, že je nezbytné sblížit vnitrostátní právní předpisy v oblasti občanského práva týkajícího se obzvláště závažných trestných činů přeshraničního charakteru za účelem usnadnění rozvoje přeshraniční aktivity a aby se více dbalo na práva občanů, což je cílem vytvoření evropského prostoru soudní spolupráce;

O Evropě jako ochránci

41. cení si úsilí Komise o to, aby se politiky v oblasti bezpečnosti a spravedlnosti zaměřily na respektování základních práv občanů, ale připomíná nutnost zaručit soudržnost a vyváženost mezi prvky bezpečnosti a ochranou práv a svobod při přípravě strategie vnitřní bezpečnosti;

42. souhlasí s tím, že je nezbytné vytvořit společnou kulturu příslušníků bezpečnostních složek, a vítá rozhodnutí podpořit mechanismy výměny zkušeností a osvědčených postupů, v této souvislosti je zásadní zdůraznit význam politik prevence jako povinného předstupně celého procesu boje proti kriminalitě;

43. lituje, že se v tomto smyslu hovoří pouze o národní úrovni, vzhledem k tomu, že budování společné bezpečnostní kultury by mělo zahrnovat také odborníky z místních a regionálních orgánů;

44. navrhuje prozkoumat, do jaké míry by kodifikace evropského policejního práva mohla usnadnit přeshraniční spolupráci při zásazích uvnitř EU;

45. dodává, že by se mělo zajistit zavedení mechanismů umožňujících územním orgánům, které se účastní účinného používání právních předpisů Společenství v bezpečnostní a policejní oblasti, přiměřený a řízený přístup k mechanismům pro spolupráci a informace existujícím v Unii, aniž by tím bylo zpochybněno vnitřní rozdělení pravomocí (?);

46. má za to, že je nezbytné posílit používání a efektivitu technologických nástrojů a zajistit tak bezpečnost a svobodu osob, které využívají možnosti mobility, avšak uznává své znepokojení v souvislosti s rychlým rozvojem těchto systémů, které nejsou v dostatečné míře hodnoceny;

47. souhlasí, že je potřeba se zamyslet nad architekturou informačních systémů v zájmu zlepšení jejich účinnosti a výkonnosti, minimalizace nákladů a maximalizace užítku;

(?) Obzvláště důležité je, aby byl zajištěn rychlý a garantovaný přístup k databázím uvedeným v rozhodnutí Rady 2008/615/JHA ze dne 23. června o posílení přeshraniční spolupráce, zejména v boji proti terorismu a přeshraniční trestné činnosti.

48. připomíná, že co se týče výzkumu a vývoje v oblasti bezpečnosti a možného zřízení fondu pro vnitřní bezpečnost, je třeba zapojit odborníky z místních a regionálních orgánů;

49. má za to, že pro potírání trestných činů, které ohrožují bezpečnost občanů, jako jsou terorismus, organizovaný zločin, zejména obchod s lidmi, obchod s drogami a sexuální vykořisťování nezletilých, má prevence stejný význam jako stíhání, a připomíná Komisi, že místní a regionální subjekty hrají v rozvoji strategií pro prevenci trestných činů zásadní roli;

50. podporuje posilování účinnosti evropské policejní a soudní spolupráce a domnívá se, že místní a regionální orgány by měly mít významnější úlohu v boji proti organizovanému zločinu s přeshraničním dosahem, a to vzhledem ke stále silnějšímu vztahu mezi trestným činem na místní úrovni a organizovanou mezinárodní trestnou činností;

51. zdůrazňuje, že jakýkoliv pokrok v boji proti kriminalitě musí být doprovázen odpovídajícími kroky směrem k ochraně práv na obhajobu a stanovení minimálních společných soudních záruk pro žalované, jež by se měly týkat otázek jako presumpce nevinny a vyšetřovací vazba;

52. sdílí názor, že ochraňovat vnější hranice EU je důležité pro zajištění bezpečnosti a svobody pohybu uvnitř Unie, a podporuje zmínku o absolutním respektování lidských práv a přístupu k mezinárodní ochraně při rozvoji evropské strategie pro integrovanou správu hranic, avšak zdůrazňuje své obavy v souvislosti s nevýznamnými konkrétními pokroky v tomto smyslu v rámci sdělení a žádá, aby se při další práci dbalo na to, že Evropa je prostor svobody a práv;

53. žádá Komisi, aby před zřízením nových nástrojů zavedla mechanismy nezávislého hodnocení operativní spolupráce mezi členskými státy (FRONTEX), jakož i související spolupráce s třetími státy, zejména s ohledem na zásahy do základních práv občanů EU a státních příslušníků třetích zemí;

54. připomíná členským státům, že kontrola a střežení námořních hranic nesmí znamenat narušení základní povinnosti záchranu na moři;

55. má za to, že stávající informační systémy (SIS II, VIS) je třeba plně vyvinout a vyhodnotit ještě před zaváděním změn nebo nových nástrojů, a vyjadřuje své obavy z toho, že sdělení neobsahuje dostatek informací o mechanismech kontroly a dohledu nad používáním biometrických údajů v rámci těchto systémů;

56. je znepokojen zavedením elektronické registrace vstupů a výstupů na území členských států a možností rozvoje evropského systému předběžného cestovního povolení, jež mohou znamenat porušení základních práv, zejména pokud jde o ochranu osobních údajů;

57. upozorňuje, že je třeba posílit strategie spolupráce za účelem podpory výměny informací a spolupráce mezi policejními silami a celními úřady;

58. dodává, že jakýkoliv nový plánovaný nástroj, jako je společné evropské schengenské vízum, je třeba připravovat účinným a výkonným způsobem a je přitom nutné brát ohled na ochranu údajů a záruky související s právem na soukromí;

59. podporuje úsilí o zlepšení spolupráce mezi Europolem a Eurojustem v zájmu pokroku ve vyšetřování přeshraničních aktivit organizovaného zločinu;

60. souhlasí s obavami z hrozeb, které Komise uvádí, a upozorňuje, jakou roli mohou hrát místní a regionální orgány při zjišťování a odhalování těchto kriminálních praktik;

61. vyzývá Komisi, aby stanovila specifické akční plány pro boj proti obchodu s lidmi a aby z tohoto boje učinila součást vztahů se třetími zeměmi;

62. vyjadřuje znepokojení v souvislosti s přibýváním trestných činů týkajících se sexuálního vykořisťování dětí a s výskytem dětské pornografie⁽⁸⁾ na internetu a připomíná, že trestní opatření musí být doplněna o opatření, která se zaměří na vzdělávání a osvětu občanů v této oblasti;

63. vyzdvihuje možnou úlohu místních a regionálních orgánů při rozvoji preventivních přístupů zaměřených na ochranu důstojnosti a práv nezletilých, a zejména opuštěných nezletilých a nezletilých bez doprovodu⁽⁹⁾;

64. uznává, že je nezbytné pokročit v boji proti počítačové a hospodářské trestné činnosti a zlepšit mechanismy koordinace a spolupráce v těchto oblastech, v nichž k trestnému činu nedochází pokaždé v zemi, kde je vyšetřován;

⁽⁸⁾ Vzhledem ke svému znepokojení v souvislosti s problematikou sexuálního vykořisťování dětí a dětské pornografie se Výbor regionů v průběhu příštích měsíců vyjádří k rámcovému rozhodnutí Rady 2004/68/JAI ze dne 22. prosince 2003 o boji proti pohlavnímu vykořisťování dětí a dětské pornografii.

⁽⁹⁾ Viz stanovisko o spolupráci na místní a regionální úrovni za účelem ochrany dětí a mladých lidí před zneužíváním a zanedbáváním v Evropské unii (CdR 225/1999 fin) (není k dispozici v českém znění) a stanovisko Výboru regionů Směrem ke strategii EU o právech dítěte (CdR 236/2006 fin).

65. připomíná Komisi možnou úlohu místních a regionálních orgánů v boji proti korupci a padělání a při rozvoji protidrogové strategie Evropské unie;

66. považuje hrozbu terorismu za jednu z hlavních obav evropských občanů a lituje, že ve sdělení není zmínka o roli místních a regionálních orgánů při snižování tohoto nebezpečí, zejména co se týče boje proti násilné radikalizaci;

67. obává se, že preventivní mechanismy uváděné ve sdělení budou sloužit ke kriminalizaci etnických či náboženských skupin a že nebudou působit proti hlubokým příčinám teroristických činů;

68. navrhuje, aby se zohlednily politické, sociální a ekonomické faktory, jež mohou hrát roli v nárůstu politického násilí různých skupin, spíše než aby se pozornost zaměřovala na rozdílné národnosti, etnické či náboženské původy těchto skupin, což by mohlo způsobit nárůst rasismu a xenofobie;

Evropa jako prostor solidarity v oblasti přistěhovalectví a azylu

69. opakuje, že Evropská unie si musí vytvořit skutečnou evropskou přistěhovalickou politiku založenou na zásadách solidarity, vzájemné důvěry a sdílené odpovědnosti mezi členskými státy, která bude plně respektovat lidská práva při zachování stávajícího rozdělení pravomocí a jejich plného využití v této oblasti, jakož i zásady subsidiarity;

70. připomíná, že místní a regionální orgány mají klíčovou úlohu v provádění přistěhovalčeských a azylových politik a jako první musí reagovat na sociální a hospodářský dopad migračních toků na svá území;

71. vyzývá členské státy EU, aby sdílely odpovědnosti za přijímání a integraci uprchlíků a zavedly mechanismus přerozdělení mezi členskými státy;

72. vyzývá Komisi, aby lépe koordinovala různé existující nástroje za účelem stanovení směrů působení v oblasti přistěhovalectví a azylu, a připomíná, že tyto směry musí vycházet z respektu vůči základním právům a svobodám;

73. vítá, že je upřednostňován globální přístup k přistěhovalectví, a souhlasí s důrazem na podporu skutečného a rovnocenného partnerství se zeměmi původu a s tranzitními zeměmi za účelem řízení migračních toků řádným způsobem;

74. připomíná, že EU by měla lépe sladit hospodářskou migraci s potřebami trhu práce členských států, a vyzývá k zavedení společného flexibilního systému přijímání, jehož pomocí by si mohly členské státy určit počet příslušníků zemí mimo EU, kteří budou přijati;

75. vyjadřuje znepokojení v souvislosti s tím, že koncept větší solidarity se omezuje na myšlenku utilitaristického a selektivního přijímání vysoce kvalifikovaných přistěhovalců, kterých je zapotřebí na evropských trzích práce;

76. souhlasí s tím, že je třeba požadovat lepší propojení přistěhovačské politiky a vnější politiky Evropské unie, a domnívá se, že spolupráce a dialog s třetími zeměmi jsou nezbytné jak z důvodu boje proti nedovolenému přistěhovalectví, tak kvůli podpoře přistěhovalectví dovoleného. Investice do ekonomiky v těchto třetích zemích je účinnějším nástrojem pomoci lidem, kteří mají v úmyslu migrovat z hospodářských důvodů. Pro tento úkol mají zásadní význam místní a regionální orgány, zejména ty z nich, jež jsou nejbližší třetím zemím nebo s nimi mají nejsilnější vazby – tyto orgány mohou sloužit jako platformy pro spolupráci EU s těmito zeměmi;

77. domnívá se, že diplomacie obcí by měla být posílena vypracováním akčního plánu programu pro prostor svobody, bezpečnosti a práva, jelikož místní a regionální orgány mohou zásadně přispět ke zlepšení vztahů a životních podmínek ve městech a regionech původu a v tranzitních městech a regionech;

78. souhlasí, že je nutné konzistentním způsobem využívat nástrojů migrační politiky, a vyzývá, aby ještě před uzavřením nových dohod byly posouzeny iniciativy jako partnerství pro mobilitu, jejich předpoklady a důsledky pro země původu;

79. souhlasí se snahou Komise o lepší řízení přistěhovalectví z ekonomických důvodů v celé Evropské unii a vyzývá k tomu, aby se pokročilo v přípravě strategie – v souladu s Evropskou platformou pro dialog –, jež by zahrnovala místní, regionální a celostátní subjekty v rámci Unie, respektovala právo členských států stanovit počet státních příslušníků třetích zemí, které přijmou z pracovních důvodů, a zároveň jim zajistila důstojné pracovní podmínky⁽¹⁰⁾;

80. se zájmem vítá návrh na vytvoření orgánu s funkcí pozorovatele za účelem analýzy jevů spojených s migrací a porozumění těmto jevům a upozorňuje na to, že tato iniciativa nesmí narušit již existující iniciativy. Potřeba uspořádat a optimalizovat nástroje, které jsou v této oblasti již k dispozici, je čím dál tím naléhavější;

81. domnívá se, že přes jeho zřejmý přínos by návrh na vypracování pravidel přistěhovalectví měl být podrobně prostudován, zvláště s ohledem na to, že ještě nebyla schválena směrnice o sjednoceném postupu vyřizování žádostí o jediné povolení k pobytu a výkonu práce, jež obsahuje společný soubor práv pro pracovníky z třetích zemí, kteří oprávněně pobývají v členském státu. Musí také zajistit, aby jeho vypracování nezpůsobilo zmatek a neoslabilo stávající soubor práv a záruk státních příslušníků třetích zemí, kteří pobývají v Evropské unii;

82. oceňuje, že Komise připomíná úlohu, kterou hrají místní a regionální orgány v oblasti začleňování přistěhovalců⁽¹¹⁾, a uznává, že je potřeba zahájit širší debatu o začleňování v Evropě, připomíná v této souvislosti, že politika začleňování se nesmí stát skrytým nástrojem řízení přistěhovalectví podmiňujícím především spojování rodin, ale musí směřovat k možnému začlenění přistěhovalců po jejich usídlení na území členského státu z hlediska sociálního, ekonomického, kulturního a občanského;

83. považuje za nezbytné, aby se místní a regionální orgány a Výbor regionů účastnily definování ročních a víceletých priorit Evropského fondu pro integraci a aby bylo zajištěno, že členské státy správně provedou a rozdělí prostředky fondu místním a regionálním orgánům;

84. vyzývá členské státy, aby zapojily místní a regionální orgány do příští konference o začleňování na ministerské úrovni, která se bude konat během španělského předsednictví na počátku roku 2010, a aby byly zlepšeny mechanismy spolupráce v otázkách souvisejících s migrací s platformami, jako je budoucí Evropsko-středomořské shromáždění místních a regionálních orgánů;

85. souhlasí s Komisí, že nehlášená práce a obchod s lidmi mají hlavní podíl na existenci neregulární migrace v Evropě, a vyzývá členské státy, aby hledaly společné strategie boje proti těmto problémům;

86. uznává, že obavy vzniklé v důsledku schválení směrnice o navracení zavazují k větší obezřetnosti, co se týče účinného provádění směrnice, a žádá Komisi, aby přísně dohlížela na to, že směrnice o navracení, která vstoupí v platnost v prosinci 2010, bude prováděna v souladu s Listinou základních práv;

⁽¹⁰⁾ Viz stanovisko Globální přístup k migraci: rozvoj evropské politiky v oblasti přistěhovačské pracovní síly a její začlenění do vztahů s třetími zeměmi (CdR 296/2007 fin).

⁽¹¹⁾ Viz závěry semináře Výboru regionů na téma Úloha měst a regionů v integrování přistěhovalců (Atény, 16. října 2008). (CdR 323/2008 fin).

87. upozorňuje, že nelze hovořit o dobrovolném návratu, pokud nebudou stanoveny mechanismy pro dialog se zeměmi původu, jež by zaručily životaschopnost návratu a také to, že nebude zahájen další migrační projekt;

88. volá po tom, aby se věnovalo více pozornosti případům nezletilých přistěhovalců bez doprovodu a aby tato problematika byla zahrnuta jako konkrétní bod do akčního plánu Stockholmského programu, zdůrazňuje, že vzhledem k fenoménu nezletilých přistěhovalců bez doprovodu je nutné posílit solidaritu, povinnosti a rozdělení nákladů mezi regionální, vnitrostátní a evropské orgány, a vyzývá Komisi, aby připravila opatření, jež by více trestala sítě, které se věnují obchodu s lidmi a využívají nezletilé;

89. žádá Komisi o zajištění toho, aby mechanismy azylových systémů v členských státech držely krok v budování společného evropského azylového systému, založeného na Ženevských úmlouvách a na ostatních platných mezinárodních nástrojích, a varuje proti uzavírání nových readmisních dohod se státy, které nejsou signatáři Ženevské úmluvy;

90. doporučuje, vzhledem k míře přijímání žádostí o azyl, která je v jednotlivých členských státech velice rozdílná, přezkoumat jednotný evropský azylový systém v tom smyslu, aby zodpovědnost za přezkoumání žádostí spočívala na tom členském státu, ve kterém byla žádost podána, přičemž musí být zaručena solidarita mezi členskými státy;

91. žádá Komisi, aby pracovala na zajištění správného fungování Evropského podpůrného úřadu pro otázky azylu, aby ocenila zapojení místních a regionálních orgánů do jeho činnosti a aby byl Výbor regionů zapojován v případech, kdy má problematika místní a regionální rozměr;

92. uznává, že pro místní a regionální správu je velmi důležité začlenit uprchlíky či osoby, jež požívají mezinárodní ochrany, a žádá, aby se místní a regionální orgány mohly zapojit do zavádění mechanismu vnitřního přesídlování osob;

93. žádá, aby se pokračilo s analýzou společného zpracování žádostí o azyl, a souhlasí s Komisí, že je třeba přezkoumat Evropský uprchlický fond, do něž by měly být více zapojeny místní a regionální orgány;

94. zdůrazňuje, že členské státy by měly více zapojovat místní a regionální orgány do přípravy politik souvisejících s vytvářením evropského prostoru svobody, bezpečnosti a práva, a respektovat tak zásadu subsidiarity.

95. závěrem vyzývá, aby byl akční plán vyplývající ze Stockholmského programu přesvědčivý; měl by být doplněn navýšením finančních prostředků pro oblast svobody, bezpečnosti a práva. To bude vyžadovat koordinaci vnitřních finančních nástrojů s nástroji pro vztahy se třetími zeměmi.

V Bruselu dne 7. října 2009

předseda
Výboru regionů
Luc VAN DEN BRANDE